

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta Ta Hellēnisti Heuriskomena

Origenes

Coloniæ, 1685

Tomus Vigessimus Sextus. Responderunt ergo Iudæi, & dixerunt ei: Nonne bene dicimus nos, quod Samaritanus es, & dæmonium habes?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79869](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79869)

ὁ ἵδιος ἀνθρώπων ἐσθλὸν ἡ ἀκρίβειαν ὁ ἵδιος ἄλλων ἐστὶν ὁ
 ὁμοῦς, ἀνάλογον ὁμοῖς τοῖς δόγματι, ὁ πάση
 τῇ γνώσει, καὶ πᾶσι τοῖς μυσηλοῖς, ὥστ' ἀν' ἐπὶ τὴν
 ὅλαν, ὁ ἵδιος γενόμενος ἐκ τῶν θεῶν τὸν εἰδὼτα
 πάντα ὁ μυσηλα, καὶ πᾶσιν τὴν γνώσιν, καὶ μὴ
 τῶν ὡτ' τελείας ἀγάπης κατεργασθεῖ. ὁ θεὸς
 ἵδιος * διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν. ἐν μέρεσι γνώσκο-
 μῳ, καὶ ἐν μέρεσι θεωρητικῶν, εἰπεῖν ἀν' * τὸν
 τοῖσιν, καὶ ἐν μέρεσι ἐσμὶν υἱοὶ ὁ θεὸς. ὁ πα-
 τὴρ ὅταν ἐλθὴ τὸ τέλος, καὶ τ' ἐν μέρεσι κα-
 τὰ τῆς, καὶ τὸ τέλος ὁ ἰσχυρὸς υἱὸς θεῶν ἐλπίσει-
 ναι, καὶ ἐργῇ τὸ ἐν μέρεσι γενόμενον υἱὸν πνα
 θεῶν. καὶ ἀλλήλων δὲ εἰδῶ καὶ τ' αὐτὸν ἐπὶ-
 τερὸν ποτε διωκατο ἐκ μέρεσι ὑπὲρ ἐνομιῶν τὸ
 διαφερέσθαι μετὰ τὸν αὐτὸν αἰθέρα, ἐκ μέ-
 ρεσι ἡ τὸ ἐναντίας, καὶ τὸ ἀμήχανον ἔτος ἔχον
 ὡς συνῆλθαι πᾶς λέγον· υἱοὶ πολλοὶ ἐνός
 πατρὸς, ποτέρου δια τῶν θεωρητῶν, καὶ τὰς εἰ-
 κένων, καὶ τὴν αὐτὴν τὴν ἀπονοῖαν. λαβόντες
 ἐν ἑξῆσι τῶν θεῶν ἰσχυρὸς, πάντα περὶ αἰ-
 ῶν, ἡνὰ ἡρώμεθα ἐκ τῶν θεῶν, ὁ αἰσθητὰ
 αὐτῶν ἀκρόμῳ, καὶ θεωρητικῶν * ἐπὶ τὸ εἶναι
 ἐκ τῶν θεῶν, ἡνὰ θεωρητικῶν ἐν τῶν ἀκρίβει-
 ῶν τῶν θεῶν, πλείονα ἐκ τῶν αἰσθητῶν
 ἔως, ὥς πάντα χωρητικῶν αἰσθητῶν θεῶν, ἡ
 ὅσα γενεὴ ἔχει χωρητικῶν, καὶ νῦν, καὶ μὴ αὐτὰ
 τὰς ἀκρίβειας τὸν υἱὸς αἰσθητῶν πνέματι. ὅσα-
 κς ἡ ῥημάτων λεγομένων θεῶν ὅσα ἀκρόμῳ,
 τῶν ἐστιν, ἐστὶν ἐκ τῶν αὐτῶν, ὅσα αἰσθητῶν νομίζον
 ἀλλήλων ὡς ἐκ ὅλων ἐκ τῶν θεῶν. δια τῶν γὰρ ὅσα
 ἀκρίβειᾳ ἀκρίβειαν ῥημάτων θεῶν, ἐπεὶ πᾶς ἐκ τῶν
 θεῶν ἐστὶν, ἐκ τῶν θεῶν, ὅσα ἐστὶν παρ' αὐτῶν.
 καὶ ὅσα ἐστὶν ὅτε λαβὼν ἡδὴ εἰσῆλθον τῶν θεῶν
 ἰσχυρὸς, καὶ δυνάμει ἐκ τῶν ἀγαπᾶν τὰς ἐκ-
 φῆς, καὶ θεωρητικῶν ὡς τῶν ἐπεργαζόν-
 τῶν, ἰσχυρὸς υἱὸς θεῶν ἐστὶν ἀγαπᾶν πατὴρ. ἀπο-
 κείσθαι οἱ εἰδᾶν, καὶ εἰπαν αὐτῶν, καὶ καλῶς
 λεγομένων ἡμεῖς ὅτι σαμαρείτης εἶμι, ὁ δὲ δαμμό-
 νοι ἔχεις, ἐκός ὅτι αὐτὰ πολλὰς, κατὰ τ'
 σωτικῶν, ὡς ἀλλήλων ἐλεγον αὐτὸν τῶν σω-
 τῶν πνέας, σαμαρείτης μὲν αὐτὸν ὀνομάζον-
 τας ὡς αἰσθητῶν ἐκ τῶν αἰσθητῶν, ὡς ἀπλη-
 σίως τῶν σαμαρείτης. ἐπὶ τὸν συλχόντων εἰδᾶν
 σαμαρείταις, ἐν πολλοῖς διαφανέτερος δόγμα-
 σι παρ' ἐκείνων. ἀξίον δὲ ἐστὶν ἡμεῖς * σαμα-
 ρίτην τὸν μέλλον αἰσθητῶν ἀγαπᾶν καὶ μὴ εἶναι
 τῶν συλχῶν ἀπὸ ἀπονοῖαν ὡς αἰσθητῶν τὸν σωτικῶν

A & totus. Candidius autem sunt intelligenda illa vopale, totaliter, & totus, ut respondeant totis dogmatibus, toti cognitioni, & totis mysteriis, adeo ut totus, & totaliter dicat se genitum ex Deo, qui noverit omnia mysteria, & omnem cognitionem, feliciter etiam gestis quæ sunt perfectæ dilectionis. Vide vero, an is consequenter huic dicto: *Ex parte cognoscimus, & ex parte prophetizam*, possit dicere: Et ex parte sumus filii Dei: & rursum: *Cum veneris quod perfectum est, abolabitur quod ex parte est*; & illud: Cū venerit ut perfecte efficiamur filii, non ampli⁹ ex parte efficiatur aliquis filius Dei. Nec hoc sinatur intactū, num fieri possit, ut aliquis ex parte sit filius præstantioris partis, nempe divinæ, & ex parte sit alterius partis contrariæ; an potius hoc impossibile sit sic se habere. Similiter inquires, quomodo multi unus patris dicantur filii, utrum propter proavos, & propter successores illorum & propter talem considerationem. At vero cum acceperimus potestatem ut efficiamur filii Dei, omnia faciamus ut simus ex Deo, & verba ejus audiamus ut proficiamus etiam, quia simus ex Deo, proficiamus etiam, quia audimus verba Dei, plura ex his verbis semper manifestantes, donec omnia perceperimus verba Dei, quæ vel nunc, vel posterum percipere possunt hi qui spiritu adoptionis digni habiti fuerint. Quoties autem verba quæ a Deo dicuntur, non audimus, hoc est, ea non intelligimus, toties consentaneum est nos redargui, perinde quasi non simus ex Deo: nam propter hoc non audit, qui non audit verba Dei, quoniam ex Deo non est; & ex Deo non est propter seipsum: etiam si aliquando acceperit potestatem fieri filius Dei, possit; diligendo inimicos, orando pro his, a quibus læditur, fieri filius Patris cœlis.

TOMUS VIGESIMUS
SEXTUS. 106.8.48.

*Responderunt ergo Iudai, & dixerunt ei:
Nonne bene dicimus nos, quod Samari-
tanus es, & demonium habes?*

Consentaneum est propter id quod
tracetur, quod frequenter inter se
hæc quidam de Servatore dicerent, Sa-
maritanum illum appellantes, tanquam
qui res Judaicas adulteraret, non secus
atque Samaritani: non enim commer-
cium habent Judæi cum Samaritanis,
in multis dogmatibus ab illis dissen-
tes. Sed profecto quæsitum dignum est,
ibus, & ne animæ quidem perma-
nent.

nentiam admittentibus, ausi fuerint A
 Servatorem dicere Samaritanum, qui
 quam plurima docuerat, & de resur-
 rectione, & de iudicio. At fortassis
 hoc dicunt illum mordentes, perinde
 quasi eadem quæ illi decreta poneret.
 Verisimile est etiam aliquos existimasse
 eum non ex affectu de futuro seculo, de
 resurrectione, de iudicio docere, sed
 Samaritice affectum (perinde ac nihil
 reliquum foret post hanc vitam) simu-
 lationis causa propter opinionem quam
 habebant Judæi, & ut illis placeret, de
 resurrectione, deque æterna vita verba
 facere. Quin Dæmonium quoque eum
 habere dicebant, propter ipsius sermo-
 nes, qui hominum captum transcende-
 bant, quibus patrem suum dicebat De-
 um, seque e cælo descendisse, quodque
 esset panis vitæ longe melior manna,
 adeo ut qui ex hoc pane comederet,
 victurus esset in æternum, aliaque innu-
 mera quibus Evangelia repleta sunt.
 Potest etiam propter suspicionem eo-
 rum circa Beelzebul dictum fuisse: Tu
 dæmonium habes, quando quidem qui-
 dam in Beelzebul principe Dæmonio-
 rum existimabant eum ejicere Dæmo-
 nia, tanquam qui in se haberet Beelze-
 bul. Atque inimici quidem dicentes
 ipsum habere Dæmonium, illi viderint:
 nos vero illi credamus dicenti: *Ego Dæ-*
monium non habeo: neque enim potest Dæ-
 monium cæcorum oculos aperire, vel
 hæc signa facere quæ scripta sunt, quo-
 rum etiam vestigia, & reliquæ, vel us-
 que in præsens sunt in Ecclesiis, in no-
 mine Domini. Præterea quærat aliquis
 cur respondentibus Judæis, non illis qui
 crediderant ei, duoque crimina ei im-
 pingentibus, nempe *Samaritanus es tu,* D
 &: *Dæmonium habes*, non ad duo, sed
 ad unum, nempe, *Dæmonium habes*, re-
 spondet dicens: *Ego dæmonium non ha-*
beo, Et vide an ad hoc applicari possit il-
 lius parabola, quæ est apud Evangeli-
 um Lucæ; nempe de eo qui cum de-
 scenderet à Hierusalem in Hiericho, in-
 cidit in latrones; quem cum Sacerdos,
 & Levita præterissent, Samaritanus
 iter faciens venit ad eum, & viso eo mi-
 sericordia motus est, & cum accessisset,
 obligavit vulnera ejus, infundens oleū
 & vinum. Nam si poterit quis de hac pa-
 rabola disputans ostendere ad nullum
 alium, præterquam ad solum Servato-
 rem, referri posse quæ de Samaritano
 dicuntur, qui semimortuum, & dela-
 psium in latrones curavit, is ostendet
 etiam quare Servator non negarit se
 Samaritanum. At vero alius, quia dif-
 ferant apud Paulum Judæi ab his qui

Luc. 10.

ἐτόλμουν εἰπεῖν, ὅτι ἀναστάσεως ἢ κρείσσεως
 πλείστα ὅσα διδάξαντα· ἀλλὰ μήποτε ὡς λα-
 δοῦντες αὐτὸν τὰς λέξεις, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ
 αὐτὰ ἐκείνους δογματίζοντες· εἰκὸς δεοῦ τινας
 καὶ αὐτὸν μὴ διὰ διαφύσεως τὰ κατὰ μέλ-
 λοντ' ἐκείνων, καὶ τὰ κατὰ κρείσσεως, καὶ ἀναστά-
 σεως διδάσκον, διακείμενον μὲν σαμαριτι-
 κῶς, ὡς μηδενὸς μὲν τὸν βίον διποκεῖν, τοῖς ἀν-
 θρώποις, ἀποστολήσεως δὲ ἐνεκεν, καὶ τὸ εὐδο-
 ξον καὶ δόξον τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ κατὰ ἀναστά-
 σεως καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς ἀποφασίζοντων καὶ
 δαμονίων ὃ ἔχον ἔλεγον αὐτὸν, διατρεῖς ὑπὲρ
 ἀνθρώπων αὐτῶς λόγους, δι' ὧν πατέρα ἰδίον
 ἔλεγε τὸν θεόν, καὶ ὅτι ἔξαρτ' ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
 καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῇ τῇ ζωῇ ἀεὶ πολλὰ κρείττων
 ἢ μάννα, ὡς τὸν φάγοντα τῶν ἀρτῶν ζη-
 σεαθ' εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἄλλα μύρια ὧν πε-
 πηρώθη τὰ εὐαγγέλια. διώματα γὰρ καὶ διὰ τὴν
 κατὰ τὸν βεελζεβὺλ ὑπόνοιαν αὐτῶν ἐκείνων,
 οὐ δαμονίων ἔχεις, ἐπεὶ περὶ τῶν ἐν βεελζεβὺλ
 καὶ ἀρχόντων τῶν δαμονίων ἐνομιζόντων αὐτὸν ἐκ-
 βάλλειν τὰ δαμονία· οἵοντι ἔχοντες αὐτῶν
 τὸν βεελζεβὺλ· οἱ μὲν ἔνδεχοιτο εἶπαι λέγον-
 τες αὐτὸν δαμονίων ἔχον· ἡμεῖς γὰρ ἀπὸ παιδείας
 μεθὰ φάσκειν· ἐγὼ δαμονίων οὐκ ἔχω, ἐπεὶ γὰρ
 διώματα τοῦ φλῶτος φθαλμῶν ἀνοίξαι, καὶ ταῦτα
 τὰ σημεῖα ποιεῖν, καὶ ἀναγέειν τὰς κλητὰς
 καὶ λέμματα ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ὀνομασθῆναι
 μέχρι καὶ γίνεσθαι. καὶ τὰ ταῦτα ζητήσας τις ἀν-
 τιδήποτε δύο δυσφημίας αὐτῶν ἀποσταλάν-
 των, τὴν πρώτην· σαμαριτῆς εἶσιν, καὶ τὴν
 δαμονίων ἔχεις, τὴν δευτέραν· ὡς αὐτῶν Ἰουδαίων, οὐκ ἐκεί-
 νων τῶν πεπιστευκότων αὐτῶν, ἐκ τῶν ἀποστόλων
 ἀπεκρίνετο, ἀλλὰ καὶ τῶν μόνων τῶν δαμονίων
 ἔχεις, εἰπὼν· ἐγὼ δαμονίων οὐκ ἔχω· καὶ ὅτι
 εἰ δυνατόν ἦεν, ὅτι γένεα τὰ ἐν τῷ κατὰ
 λαὸν διαγγελίᾳ παρὰ βολῆς, καὶ τὸ διὰ τὸ
 ἱερὸν ἀλλήμεις ἐκείνῳ καταδάνοντος, καὶ ἐμπε-
 σόντ' εἰς τὰς λησείας, ὅτινα ὁ μὲν ἱερεὺς ἀντι-
 παρήλθεν, καὶ ὁ λεῦιτης· ὁ δὲ ὁ δὲ δὲ δὲ δὲ
 ἐλθὼν κατ' αὐτὸν καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλάγ-
 χησεν, καὶ ἀποσταλάντων κατ' ἐκείνους τὰ τραυμα-
 τὰ, ἐπιχέων ἐλαιὸν καὶ οἶνον· ἐλθὼν γὰρ διωκὼν
 διαλαμβάνων κατὰ τὴν παρὰ βολῆς δειξάμενος
 μηδὲνα ἢ ἐπὶ τὸν σωτήρα ἀναφάρεα τὰ κατὰ
 ἢ σαμαριτῆς, ὅς τὸν ἡμιθανήν καὶ ἐμπεσόντα
 εἰς τὰς λησείας ἰάσατο, ἀποσταλάντων καὶ διὰ
 τὴν ἡγεσίαν εἶναι σαμαριτῆς· ἀλλὰ ὃ διὰ
 τὴν κατὰ παύλῳ διαφορὰν Ἰουδαίων, καὶ
 τῶν

ἔτι ὑπο νόμον θεωρήσας, καὶ ἀναγαγὼν τὰς
 ὑπο νόμον εἰς τὰς σαμαρείας, καὶ μᾶλλον
 πάλιν καταλαβὼν τὴν Σωτῆρα τοῖς πᾶσι πᾶν-
 τοῦ ἁγίου, ἵνα τὰς πᾶσι κερδήσῃ, ἐρεῖ διὰ τὸ
 τοῖς ὑπο νόμον αὐτὴν γεγονέναι ὡς ὑπο νόμον,
 οἵτινες ὁ σαμαρείτης γεγενῆσθαι, καὶ ἔτι μὴ ἡ-
 γῶναι ὡς σαμαρείτης, ὁ τῶν δὲ πᾶσι τῶν ἐρ-
 μηνιστῶν σαμαρείτης ἐκλαβὼν, σημαίνοντες τὴν
 φύλακα, φησὶ ὅτι ἐκ καὶ ἄλλο ἐλεῖν σα-
 μαρείτης αὐτὴν οἱ ἰσδαὶοι, αὐτὸς ὁ σημαίνον-
 νον διὰ τὸ νόμου ἐκλαβὼν ἐκλήθησά το αὐτὸ
 εἰδὼς ὅτι φύλαξ ἐστὶ τῶν ἀνθρώπων ψυχῶν, καὶ
 αὐτὸς εἴρη. ἰδὲ ἄνυσάξει, ἐδὲ ὑπονώσει ὁ φυ-
 λάσων τὴν ἰσραήλ, καὶ τὸ φυλάσων τὴν ἡπεί-
 α καὶ τὸ Σωτῆρ μὴ οἶγε ἔσονται λέγεσθαι τὸν
 φύλακα, ἔτι δὲ καὶ τὰς σαμαρείας πρῶτον ὡ-
 νομάται παρὰ διδοῦσι διὰ τὸ ὑπο τῶν ἀστυ-
 νων βασιλεῶς φύλακας, αὐτὰς πεπόμε-
 ρθαι τῇ γῆς τῆς ἰσραήλ, καὶ τῶν αἰχμαλω-
 θῶν, τὰ ἑτέρα παρὰ τὸν ἰσραήλ διὰ τὰς
 πολλὰς ἀμαρτίας αἰχμαλωτῶν ἐκ τὰς
 ἀστυρίων. ἀπεκρίθη ἰησοῦς, ἐγὼ δαίμονιον ἔ-
 χω, ἀλλὰ πρῶτον πατέρα μου καὶ ὑμᾶς ἀ-
 παύετε με· ἐγὼ δὲ ζητῶ τὴν δόξαν μου. ἐστὶν
 ὁ ζῆλος καὶ κρείων· ἐγὼ τὸ περὶ τοῦ θυμῶν
 παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων τοῖς ἐν ἐστὶν,
 ὡς τοὶ καρπὸν αὐτῶν διδοῦναι ἐκ καὶ αὐτῶν, ὅ-
 μιν ἐφύλλον αὐτῶν διδοῦναι, ἀλλὰ πᾶν ὅσα
 ἀν ποιεῖ καταδοῦναι, πᾶν νομίσαν αὐτῶν ὅτι
 τῶν ἡμῶν ἰησοῦς, ἢ ὅτι αὐτὸς ὦν τὸ ξύλον τῆς
 ζωῆς, καὶ τὸ εἶναι θεία, καὶ τῶν θείων εἶναι
 ξύλον ζωῆς πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῶν, καὶ
 καρποφορεῖ, καὶ τὰ ἑτέρα παρὰ τὰς καρπὰς
 φύλλα τοῦ αὐτοῦ ἔχει, ὡς μὴ ἐν αὐτῶν διδοῦ-
 ναι διὰ τῶν ἐδὲ ἰησοῦς λόγον, καὶ αὐτὰ ἀ-
 ναγραφῆς ἀξιωθέντα ὑπο τῶν ἀγίων μαθη-
 τῶν αὐτοῦ, ὡς ἐτυχεν ἐν δεξιῶν, ἀλλὰ πᾶσαν ἐά-
 σαν καὶ τοῖς νομίζουσιν εἶναι σαφῆς παρὰ
 αὐτῶν, ὅσα διδοῦναι ὅτι καὶ αὐτὸν τὸν
 ἀντιπρόσωπον καὶ ἀπλὴν εἶναι νομίζοντα λόγον
 αὐτῶν διδοῦναι τοῖς ὁρῶναι ζητῶν ἀξίον πᾶν
 ἰησοῦς ὁματῶν ἐκείνων. ἐγὼ δὲ πᾶν διδοῦναι
 ἡμᾶς καὶ λόγον τῆς ἰησοῦς ἀπαύσεως, ὡς ἐπὶ
 οὐα τῶν ἐκ πληρώματος μετῶν ἀληθείας καὶ
 θείας δαγμάτων (αὐτὰ δὲ μοι εἴρη) ἐκλο-
 μῶν διδοῦναι. ἐγὼ δαίμονιον ἔχω δι-
 δόντα διδοῦναι πάντες οἱ τῶν διαγμάτων ἐν τῶν
 χαίοντες πᾶν δὲ ἐκ ἡδονῶν καὶ πᾶν ἐν-
 τυχῶν τῶν διαγμάτων, πᾶν τὸ ἐν ἡδονῶν καὶ κατανο-
 τῶν διδοῦναι καὶ τοῖς γραφὰς τὰς ἀμαρτανίας
 πολλὰ ποιεῖν παρὰ τὸν λόγον, καὶ δι' ἄλλο ἢ τῶν

Pars II.

sunt sub Lege, considerans, & sensu ana-
 gogico pro his qui sunt sub Lege Sama-
 ritanos intelligens, inveniensque; Serva-
 torem magis quam Paulum omnibus
 omnia factum fuisse, ut omnes lucrifa-
 ceret, dicet eo quod factus sit sub Le-
 ge his qui sub Lege erant, veluti etiam
 Samaritanum fuisse factum; & idcir-
 co non negasse etiam se Samaritanum
 fuisse. Rursus aliquis tertius interpre-
 tationem Samaritani intelligens signifi-
 cantis custodem, dicturus est quamvis
 alia consideratione dixerint Judaei Je-
 sum Samaritanum, ipsum tamen signi-
 ficatione nominis perspecta, illud se ef-
 fe non negasse: scientem se custodem
 animarum hominum, de quo etiam di-
 ctum est: *Ecce non dormitabit, neque*
dormiet qui custodit Israel, &: Cu-
stodiens parvulos Dominus. Hebraei et
 Samaritani dicunt custodem, sicque tra-
 dunt Samaritanos primum appellatos
 fuisse, quod missi fuerint ab Assyriorum
 Rege ad custodiam terrae Israel, post ca-
 ptivitatem Israelis, qui diversus erat à
 Juda: qui etiam Israel propter peccata
 multa in captivitatem deductus fuit As-
 syriorum. Respondit Iesus: *Ego Demonium*
non habeo, sed honoro Patrem meum,
& vos ignominia affecistis me: ego non que-
ro gloriam meam; est qui querit, & judi-
cas. Silignum juxta decursus aquarum
 plantatum hujusmodi est, ut fructum
 suum in tempore afferat, ita ut ne foli-
 um quidem ejus defluat, sed cuncta que-
 cumque fecerit felicem habeant succel-
 sum, quid existimandum est de Servato-
 re nostro Jesu, nisi quod (cum sit lignum
 vite, quatenus est sapientia) fructificat
 etiam, ut sapientia sit lignum vite omni-
 bus recipientibus eam, sed folia præter
 fructus talia habens, ut ne unum quidē
 ex ipsis defluat? hanc ob causam nul-
 lum Iesu verbum (præsertim quod ha-
 bitum dignum fuerit inscriptione à sanctis
 ipsius Discipulis) vulgariter intelligend-
 um est. Quin etiam omnis diligentia
 adhibenda est à nobis his etiam que exi-
 stimantur aperta; non desperantes in
 ejus sermone, etiam si extemporaneus,
 & simplex esse credatur, inveniri sem-
 per aliquid illius ore sacro dignum à re-
 cte querentibus; quod si aliquando non
 inveniamus, nos inculpandi sumus, non
 illius sermo, tanquam qui non spiret
 plenitudine dogmata plena veritatis
 & sapientiae. Quæ mihi dicta sunt vo-
 lenti inquirere de eo: *Ego Demonium*
non habeo: per quod omnes Evangelium
 legentes rem docemur, quam ante-
 quam Evangelium legeremus, non no-
 veramus; quæ qualisnam sit, conside-
 randa est. Convenit juxta Scripturas
 peccantes multa facere præter rationē,
 Tc non

Pars II.

Rom. 2. 23.

Ioh. 14. 4.

Etcl. 7. 21

1. Joh. 5. 18

Hac sup-
plevimus
Perionio.

Job. 20.

17.

[illegible]

Ater conjungi possunt? Post hæc vi-
 deamus, quid sit: *Ego non quero glo-
 riam meam: est qui querit, & judicat.*
 Querit Deus (qui nobis suum ipsius
 Filium dedit) in singulis qui eum re-
 ceperint, gloriam Christi: quam qui-
 dem inveniet in his qui sui curam ege-
 rint, quique diligenter excolunt natura
 sibi ingenitas ad virtutem causas. Alio-
 quin hanc non inventurus in his qui
 hujusmodi non fuerint, & non inveni-
 ens judicat eos in quibus non invenit
 gloriam Filii sui, ad quos dicit: *Per 16. 52. 56.*
vos nomen meum male audit inter Gentes.
 Addubitabit etiam aliquis propter hoc:
Est qui querit, & judicat; num ad Deum
 referri hoc opus fit, cum palam dixe-
 rit Servator: *Pater neminem judicat, sed Joh. 5. 22.*
omne judicium dedit Filio suo, ut omnes ho-
novent Filium, sicut honorant Patrem. At
 vide, in ad hoc uti possis co dicto: *Non*
possum ego facere à me ipso quicquam: sicut Job. 4. 30.
audio, judico & judicium meum verum est
quoniam non quero voluntatem meam, sed
voluntatem ejus qui misit me. Nam si, ut
 Caudita à Patre Servator, sic judicat, que-
 rens non suam, sed Patris qui eum
 misit gloriam, & hanc ob causam ju-
 stum est ejus judicium; fortassis judi-
 cium quod judicat qui à Patre audit,
 non est audientis, sed magis proprie
 ejus qui dicit audienti. Sin vero etiam
 dicit: *Judicium meum justum est,* audi
 eum in ipso Evangelio dicentem: *Omnia*
mea tua sunt: nam si verum est quod à
 Servatore dictum est: *Omnia mea tua*
sunt, peripicuum est judicium etiam
 ipsum, de quo inquit; *Meum judicium*
justum est. Patris esse judicium, quod si
 à Patris est judicium, potest solvi du-
 bium hujus dicti; *Ego autem non quero*
gloriam meam; est qui querit & judi-
cat. Habet autem quandam modestiæ
 emphasin convenientè Servatori quod
 dicitur; *Ego non quero gloriam meam:*
 neque enim admodum decebat illum,
 ut gloriam exigeret, & ob hoc judi-
 caret eos qui illam non reddidissent,
 sed oportebat, uti Pater qui gloriam
 Filio dederat, exigeret eam ab his qui
 eum illa privabant, judicareque eos.
 E Propter hanc fortassis etiam Serva-
 tor imitator Patris cum esset, gloriam
 Dei querit ab his qui didicerunt quæ
 sunt Dei; & nisi inveniret in al-
 quibus Patris gloriam, judicabit il-
 los, tanquam qui potestatem accepe-
 rit faciendi judicium, quoniam Fi-
 lius hominis est. Heraclion sanè in il-
 lud; *Est qui querit, & judicat,* [ad
 Patrem non refert, cum hæc dicat,
Qui querit & judicat] quime vindicat
 Et hæc sup-
 plavimus à
 Personio.

Te 3

(in-

